

4.2 *Winstgevendheid*

Arbeidsinkomensquote licht gedaald

De arbeidsinkomensquote (aiq) is een belangrijke indicator om de ontwikkeling van de winstgevendheid van een bedrijfstak of van de economie te meten. De aiq is gedefinieerd als het gedeelte van de netto toegevoegde waarde dat wordt gebruikt om de loonkosten van de ingezette arbeid te betalen. Een stijgende aiq betekent dus dat een groter deel van het verdiende inkomen naar de factor arbeid gaat en dat de winstgevendheid daalt. De loonkosten hebben in dit geval betrekking op de inzet van zowel werknemers als zelfstandigen³⁾.

³⁾ Omdat de loonsom voor zelfstandigen niet als zodanig gemeten kan worden, wordt hiervoor een schatting gemaakt. Het toegerekend loon voor zelfstandigen wordt berekend door het aantal arbeidsjaren van zelfstandigen van een bedrijfstak te vermenigvuldigen met de gemiddelde beloning van werknemers in die bedrijfstak.

4.9 Arbeidsinkomensquote

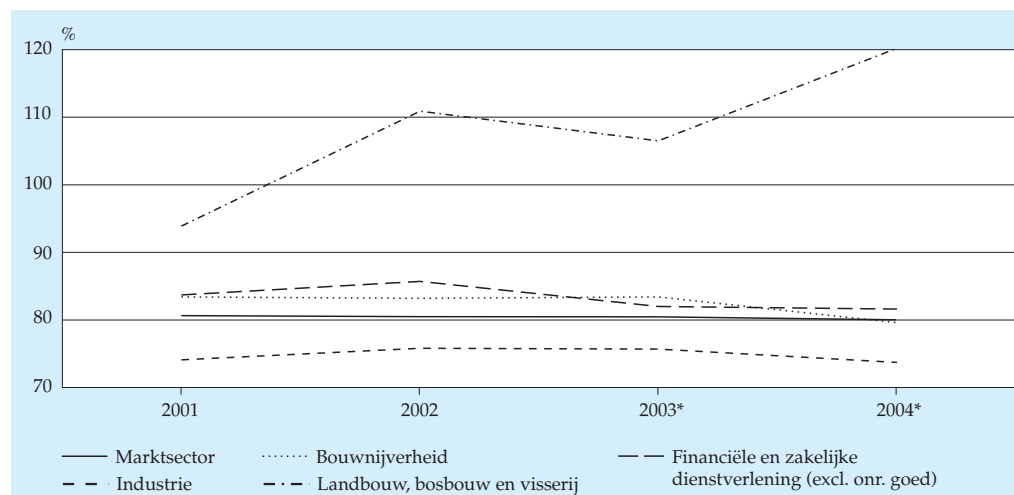
	2001	2002	2003*	2004*
	%			
Landbouw, bosbouw en visserij	93,9	110,9	106,5	120,2
Delfstoffenwinning	6,2	7,9	7,7	7,1
Industrie	74,1	75,8	75,7	73,7
Energie- en waterleidingbedrijven	52,1	38,5	34,6	39,6
Bouwnijverheid	83,4	83,2	83,4	79,6
Handel, horeca en reparatie	73,7	71,8	75,2	75,7
Vervoer, opslag en communicatie	80,3	76,4	75,5	73,5
Financiële en zakelijke dienstverlening (excl. onr. goed)	83,7	85,7	82,0	81,6
Overheid	100,0	100,0	100,0	100,0
Zorg en overige dienstverlening	90,2	86,7	87,7	87,1
Totaal ¹⁾	77,7	78,3	79,1	78,6
Marktsector ²⁾	80,6	80,4	80,4	80,0
Vennootschappen	71,3	71,1	71,1	70,2

¹⁾ Inclusief overheid en verschil toegerekende en afgedragen BTW.

²⁾ Totaal exclusief overheid, delfstoffenwinning, verhuur van en handel in onroerend goed en gezondheids- en welzijnszorg.

Bron: CBS, Nationale rekeningen 2004.

4.10 Arbeidsinkomensquote marktsector

Bron: CBS, Nationale rekeningen 2004.

In 2004 is de arbeidsinkomensquote, net als in 2003, licht gedaald. De aiq voor de totale economie kwam uit op 78,6 procent, tegenover 80,0 procent voor de marktsector. In het cijfer voor de marktsector zijn de overheid, delfstoffenwinning, verhuur van en handel in onroerend goed en gezondheids- en welzijnszorg buiten beschouwing gelaten omdat ze een bijzonder karakter hebben. De aiq van de marktsector kent sinds 2001 een dalende tendens. Het bedrijfsleven is er, ondanks de slechte economische situatie, in geslaagd de winstgevend-

heid op peil te houden. Dit is gelukt door fors in de kosten te snijden, onder andere door het terugbrengen van het personeelsbestand.

De aiq is vooral geschikt om de ontwikkeling in de tijd van de winstgevendheid per bedrijfstak waar te nemen. De verschillen in winstgevendheid tussen bedrijfstakken kunnen met de gegevens over de arbeidsinkomensquote niet goed in beeld gebracht worden. Dit heeft te maken met grote onderlinge verschillen in de verhouding tussen de inzet van arbeid en kapitaal. Een relatief hoge inzet van kapitaal en daaraan verbonden kosten zal ceteris paribus leiden tot een relatief lage aiq.

De aiq van de landbouw loopt al een aantal jaren fors op en ligt vanaf 2002 zelfs boven de 100 procent. Dit cijfer geeft aan dat het structureel gezien niet goed gaat in de landbouw. De toegevoegde waarde die wordt gecreëerd door de landbouw is niet toereikend om voor ondernemers, na aftrek van de beloning van werknemers, een redelijk inkomen te genereren. Bij de energie- en waterleidingbedrijven en de handel, horeca en reparatie steeg de aiq ten opzichte van 2003. In de laatstgenoemde bedrijfstak was dit het tweede jaar op rij dat de winstgevendheid daalde, zij het niet zo sterk als in 2003. In de bedrijfstakken industrie, bouwnijverheid en vervoer, opslag en communicatie daalde de aiq in 2004 juist fors. Deze bedrijfstakken profiteerden duidelijk van de verbeterde economische situatie in 2004.